N°. 282. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 27 EN MAANDAG 28 NOVEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 25 November 1859, n°. 51, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot burgemeester der gemeente Werkendam te benoemen mr. *J. G. de Groot Schimmel*, onder toekenning van eervol ontslag als burgemeester der gemeente Nederhemert.

Bij besluit van 25 November 1859, n°. 52, heeft Zijne Majesteit aan eene commissie uit de Staten van Limburg, belast met het onderzoek van een voorstel tot uitbreiding der maatschappij van landbouw en bloemkweeking in Limburg, magtiging verleend om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

Bij besluit van 25 November 1859, n°. 54, heeft Zijne Majesteit goedgevonden te benoemen, om zoo noodig het bestuur te vertegenwoordigen van den polder de Nieuwe Klem, onder de gemeente Strijen (Zuidholland), den heer *P. de Jongste*.

Bij besluit van 25 November 1859, n°. 56, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot directeur, hoofdonderwijzer der schilder- en teekenschool bij de Koninklijke Akademie van beeldende kunsten te Amsterdam, te benoemen den heer *H. F. C. ten Kate*, te Amsterdam.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 25sten November 1859, n°. 64, is aan *J. Kuyk* vergund zijne notariele standplaats van Wageningen over te brengen naar Arnhem; en zijn voorts tot notaris benoemd:

ter standplaats Arnhem, *A. F. C. van Hasselt*, candidaat-notaris aldaar; en

ter standplaats Wageningen *J. G. J. Moll*, thans griffier bij het kantongeregt te Groenlo; uit welke laatstgemelde betrekking hij met den 31sten December aanstaande eervol is ontslagen.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 25sten November 1859, n°. 65 zijn benoemd:

tot officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Dordrecht mr. *P. Brantsma*, thans officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Heerenveen;

tot officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Heerenveen mr. *E. Roos van Bienema*, thans substituut-officier van justitie bij dezelfde regtbank; en

tot substituut-officier van justitie bij de arrondissements-regtbank te Heerenveen mr. *B. Brouwer*, thans plaatsvervangend kantonregter en advocaat te Almelo.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 25sten November 1859, n°. 69, goedgevonden:

bij den plaatselijken staf te benoemen:

tot kapitein en plaatselijke adjudant der 1ste klasse, te Willemstad, (naar ouderdom van rang) den 1sten luitenant der infanterie, *G. A. van Haeften*, die bij besluit van den 11den November 1858, n°. 58, overeenkomstig punt 4 van art. 38 van de wet van den 28sten Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op non-activiteit werd gesteld, in afwachting dat nader omtrent hem zou worden beschikt;

den 1sten luitenant *W. H. A. Gersom*, plaatselijke adjudant der 2de klasse te Venlo, overeenkomstig punt 4 van art. 38 van de wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 128), op non-activiteit te stellen, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Lord Cowley, Engelands gezant te Parijs, heeft zich in het begin dezer week naar Londen begeven, en is aldaar terstond door lord Palmerston en lord John Russell ontvangen en vervolgens door de Koningin ten gehoore toegelaten; daarna heeft hij wederom met het hoofd des kabinets en met den minister van buitenlandsche zaken eene conferentie gehouden, welke door eene vergadering van den ministerraad gevolgd is; en hij zal nog tot Maandag aanstaande te Londen blijven.

Het gerucht zegt dat lord Cowley zich op verzoek van Keizer Napoleon naar Londen heeft begeven om aan het Engelsche gouvernement een voorstel over te brengen strekkende tot vermindering der krijgstoerustingen in de twee landen of wel in geheel Europa. Men heeft nog geene stellige bevestiging van dat gerucht ontvangen; maar volgens een artikel van de Parijsche *Patrie* schijnt er althans eenige grond voor hetzelve te bestaan.

Hierbij wordt echter in een schrijven uit Parijs van eergisteren, medegedeeld, door de *Indépendance Belge*, herinnerd dat reeds kort na het sluiten van den vrede te Villafranca in den *Moniteur* eene ontwapening is aangekondigd in deze woorden: » De Keizer heeft bevolen dat de Fransche zee- en landmagt zoo spoedig mogelijk op den voet van vrede zullen gebragt worden." Ofschoon dat bevel niet ingetrokken maar ongetwijfeld ten uitvoer gelegd is, zegt de briefschrijver, moet die maatregel slechts weinig hebben uitgewerkt, daar er thans reeds weder sprake van ontwapening kan zijn. » Buitendien ligt het in den aard der zaken (zegt hij) dat eene algemeene ontwapening bezwaarlijk iets anders dan eene vermindering van het aantal in werkelijke dienst zijnde soldaten kan zijn. Wilde men verder gaan en eene overeenkomst tot wederzijdsche vermindering van alle strijdmiddelen sluiten, dan zou er ook toezigt moeten worden gehouden ten einde de wezenlijke naleving dier verbindtenis te verzekeren: zoodanig toezigt nu zou groote moeijelijkheden ontmoeten, nasporingen vereischen welke met de waardigheid van groote natien strijdig zijn, en alzoo aanleiding tot aanhoudende twisten geven.

» Als men dat bedenkt, mag men gerust zeggen dat, wat er ook van het voorstel tot ontwapening te denken zij, de ontwikkeling van het krijgswezen van elke natie haren gewonen en regelmatigen gang zal gaan. Engeland zal de wapening zijner kusten, den aanbouw van oorlogsvaartuigen en zelfs de oprigting van vrijwillige schutterscorpsen voortzetten; en Frankrijk zal voortgaan geblindeerde schepen te bouwen, gegroefde vuurmonden te gieten en zijne kusten voor eenen inval van buitenlandsche vijanden te beveiligen.

» Kortom, bij slot van rekening zal de ontwapening hoogst waarschijnlijk neder komen op eene plegtige maar dichterlijke verklaring, welke ten gevolge heeft dat een aantal soldaten naar hunne woonstede teruggezonden en alzoo vele handen voorloopig aan den landbouw en de nijverheid hergeven worden; doch in den grond zal de onderlinge betrekking der twee natien dezelfde blijven, en zal geen van de geschilpunten, welke voor de toekomst gevaarlijk zouden kunnen worden, weggeruimd zijn. Intusschen zou men in allen gevalle tijd hebben gewonnen, zoodat de diplomatie gelegenheid zou hebben om haar gewone en heilzame werk, namelijk het verdagen van moeijelijkheden en het vertragen van botsingen, te verrigten."

Ofschoon de Londensche effectenbeurs sedert eenige dagen in eene vrij vaste stemming verkeert, kan men niet zeggen dat het gerucht van een door Frankrijk gedaan voorstel tot ontwapening er merkbaren invloed heeft uitgeoefend.

— In Frankrijk is de inscheping der troepen, welke deel aan de expeditie tegen China zullen nemen, reeds aangevangen. Naar een berigt van den *Moniteur de la Flotte*, een half-officieel blad, zullen de hoofdofficieren, welke den grooten staf van het expeditionaire leger moeten uitmaken, uiterlijk in de eerste helft der maand Januarij aanstaande de reis naar de Chinesche wateren aannemen.

— De heer Sabatier, de consul-generaal van Frankrijk te Alexandrie, is tot consul-generaal te Beyruth in Syrie benoemd. De reden dezer verplaatsing is, naar verzekerd wordt, dat hij in den laatsten tijd niet zoo krachtig, als het Fransche gouvernement gewenscht had, de onderneming der kanalisatie van Suez beschermd heeft.

— Sedert 1854 was aan de prefecten voorgeschreven dat zij om de drie maanden een verslag over de stemming van het publiek in hun departement aan den minister van binnenlandsche zaken moesten inzenden; en ingevolge eene verordening van 5 Mei dezes jaars moesten zij, uit hoofde van de heerschende opgewondenheid ter zake van den oorlog, dagelijks een berigt dienaangaande aan den minister doen toekomen. Ofschoon de vrede thans hersteld is, heeft de minister van binnenlandsche zaken gemeend niet tot de verordening van 1854 te kunnen terugkeeren, maar de prefecten aangeschreven om hunne berigten over den volksgeest driemaal in de maand, en wel den 10den, 20sten en 30sten aan hem te zenden, met aanbeveling om geen » ijdele phrasen en algemeene bespiegelingen" te leveren, maar met vermijding van alle overtollig geschrijf daadzaken en praktische opmerkingen te leveren, en om zich in belangrijke gevallen van den telegraaph te bedienen. » Blijkbaar heeft de regering ingezien, zegt de Parijsche berigtgever van de Augsburger *Allgemeine Zeitung*, dat de toenemende beweging der gemoederen een naauwkeuriger toezigt vereischt, dan vroeger het geval was, toen aller aandacht meer op het materiele was gevestigd."

ENGELAND.

Dezer dagen is gemeld dat het Engelsche gouvernement tot eene nieuwe vermeerdering der landmagt besloten had. Dit berigt wordt door de *Morning Post*, in haar nommer van den 24sten dezer, bevestigd en toegelicht. » Men verneemt (zegt dat ministeriele dagblad) dat het hoofdbestuur onzer landmagt besloten heeft aan elf regementen linietroepen tweede bataillons toe te voegen. Men moet zich over dezen maatregel noch hier noch buiten 's lands verwonderen. Wanneer de geringe sterkte der Britsche landmagt vergeleken wordt met de uitgebreidheid van het grondgebied hetwelk zij te bezetten heeft, en terwijl wij in Indie alleen

tachtig duizend man Europesche troepen hebben, is de bron, waaruit die krijgsmagt moet worden aangevuld, eene zaak waarop ieder bewind zorgvuldig acht moet slaan.

» Doch er bestaan thans omstandigheden van eenen bijzonderen en tijdelijken aard. Ten eerste zal de hervatting der vijandelijkheden tegen China de aanwending vereischen van eene sterke krijgsmagt, welke uit dit land en uit Indie moet worden afgezonden; en ten tweede zijn de Europesche regementen van het Indische leger ten gevolge der laatstelijk tusschen de soldaten en de regering opgerezen oneenigheid omtrent het handgeld nagenoeg te niet gegaan; hiermede heeft de regering omstreeks tien duizend geoefende en aan het luchtsgestel van Indie gewende soldaten verloren; en de tot aanvulling van dat verlies noodige manschappen moeten uit Engeland komen. Voor deze doeleinden schijnt eene vermeerdering, welke niet meer dan elf bataillons bedraagt, een uiterst gematigde maatregel te zijn."

— Fransche dagbladen hebben in den laatsten tijd herhaaldelijk berigt dat het eilandje Perim, aan den ingang der Roode Zee, door de Engelschen versterkt was met het doel om de scheepvaart op die wateren te beheerschen. Tot teregtwijzing dier dagbladen deelt de Londensche *Times* van eergisteren het volgende mede, voor de waarheid zijner opgaven instaande.

» Het eilandje Perim, op 90 Engelsche mijlen afstands van de Britsche nederzetting Aden, aan den ingang der Roode Zee gelegen, is thans, het is waar, in onze magt. Het is meer dan eens in ons bezit geweest, en is meer dan eens door ons uit eigen beweging ontruimd; de laatste maal is het in Januarij 1857, onder de leiding van den gouverneur van Aden, in bezit genomen met het doel om daarop eenen lichttoren te bouwen. Het wordt door 50 of 60 personen bezet gehouden, en daaronder bevindt zich slechts één Europeaan, een jong officier van het artilleriecorps van Bombay. De overige zijn inlandsche ingezetenen van Indie, gedetacheerd van het garnizoen van Aden; onder hen zijn 25 sapeurs en 30 artilleristen. De bezigheid der sapeurs is de waterbakken en magazijnen van leeftogt in goeden staat te houden, wat voorwaar geene ligte taak is; de artilleristen zijn belast met de verdediging der plaats, maar zij hebben geen geschut.

» Wij behoeven niet veel woorden te bezigen om aan onze Fransche naburen duidelijk te maken, wat er al voor eene nederzetting op de kusten der Roode Zee vereischt wordt. Aan de eene zijde heeft men er Arabieren en aan de andere Afrikanen, welke altijd met aanrandingen bedreigen; en geene positie zou er een uur veilig zijn, welke niet tegen eene overrompeling bestand is. Hierom, en hierom alleen, zijn er aanstalten gemaakt tot beveiliging der zestig man, welke op Perim post houden. Er is eene kleine schans opgeworpen, juist groot genoeg om het geringe garnizoen en deszelfs voorraad van benoodigdheden te kunnen bevatten, en juist sterk genoeg om bestand te zijn tegen het eenige wapentuig waarmede de vermoedelijke aanvallers zouden gewapend zijn: het is tegen eenen aanval met geweerkogels bestand, maar meer niet. Het kan nagenoeg even veel nut doen als een blokhuis, en levert genoegzame beschutting tegen inlandsche stroopers op, maar niets meer. Dat is letterlijk al wat het verhaal van de vermeende versterking en bezetting waars bevat. Behalve de zoo even beschrevene schans zijn er geene verdedigingswerken hoe genaamd. Er is geen enkel stuk geschut op het eiland of is er ooit geweest.

» De groote moeijelijkheid is Perim van leeftogt voorzien te houden. Het verkeer van het eiland met Aden wordt gaande gehouden met eene boot welke om de veertien dagen tusschen de twee plaatsen vaart en telkens 10 of 12 man van het garnizoen aflost, terwijl de bevelvoerende officier eens in een vierendeel jaars wordt verwisseld. Het wordt wenschelijk geacht, dat er op de rots altijd leeftogt voor drie maanden, en water voor zes maanden in voorraad zij; maar dit kost zoo veel moeite, en zoo veel gevaar is er voor het garnizoen van gebrek te krijgen, dat er onlangs besloten is een ander middel tot voorziening in de behoefte daar te stellen; er is namelijk besloten eenen toestel tot het distilleren van zeewater benevens eene lading steenkolen van Aden derwaarts te zenden; en indien dat besluit is uitgevoerd, is die toestel het eenige werktuig dat op het eiland te vinden is.

» Perim is dus noch een Malta noch een Rhodus, geene citadel noch forteres, geen bolwerk noch batterij; maar wij moeten bekennen dat het ook niet is wat het behoorde te zijn, namelijk een lichtbaak. Wij kunnen echter met waarheid verklaren dat de aanvankelijke bestemming en de ware oorsprong dezer nederzetting gelegen is in het plan om er eenen lichttoren te bouwen; en zoo dit plan niet is verwezenlijkt, moet het alleen worden toegeschreven aan het dralen en weifelen, hetwelk in den gang van administrative zaken maar al te dikwerf voorkomt. Men bedenke dat Perim met Aden, Aden met Bombay, Bombay met Calcutta en Calcutta met Engeland moet raadplegen. Eerst wilde men Aden in regtstreeksche aanraking met het bestuur hier te lande brengen, in plaats van de derwaarts bestemde depêches den ganschen kring te laten rondloopen; en werkelijk kwam dat plan in uitvoering; doch het ministerie van marine kreeg op eene of andere wijze de zaak in handen, en de inrigting van het kustlicht en van den lichttoren moest een punt van overleg tusschen twee onderling onafhankelijke magten, het ministerie van kolonien en dat van de marine, uitmaken. Dit was natuurlijk voor spoedige afdoening der zaak niet bevorderlijk; en ofschoon het geschil ten laatste beëindigd en, nu omstreeks twaalf maanden geleden, een ingenieur van Bombay naar Perim gezonden werd om de opmetingen en teekeningen te voltooijen, is de lichttoren nog niet daargesteld.

» Nu nog eene algemeene opmerking. Frankrijk mag gerust voor zeker houden dat wij hier te lande geene uitbreiding van grondgebied of van invloed in de Roode Zee of ergens elders begeeren. Welligt zijn onze tegenwoordige denkbeelden dienaangaande nog niet van oude dagteekening; maar thans kan met waarheid worden gezegd dat de tijding van het vestigen eener nieuwe Britsche nederzetting in eenig deel der wereld hier te lande nog minder bijval dan in Frankrijk zelf zou vinden. De denkwijze over het bezit van kolonien is onder ons geheel omgeslagen; welligt wordt de waarde van overzeesche bezittingen thans door onze landgenooten te laag geschat; doch in allen gevalle mag men voor zeker houden dat wij niet weder een stelsel van verovering zullen aannemen."

ITALIE.

De heer Farini, die thans aan het hoofd van het bestuur van Parma, Modena en de Romagna staat, heeft onder dagteekening van den 17den dezer een schrijven aan de vertegenwoordigende vergaderingen dier landen gerigt, waarin hij te kennen geeft dat hij de benoeming van den heer Buoncompagni heilzaam acht, maar tevens aanraadt de maatregelen tot zelfverwering en tot nadere aaneensluiting der Midden-Italiaansche landen voort te zetten. Het schrijven behelst gezegden die klaarblijkelijk ten doel hebben de driftige voorstanders der Italiaansche beweging, welke door het gebeurde in de zaak van het regentschap bezorgd geworden zijn, gerust te stellen; en hij eindigt met te verklaren dat » de nationale zaak niet aan armzalige hinderlagen zal worden bloot gesteld."

— De generaal Garibaldi is thans, gelijk men weet, afgetreden als bevelhebber van het Midden-Italiaansche leger, omdat hij in de inzigten van de driftige voorstanders der Italiaansche beweging deelt. Koning Victor Emanuel heeft hem echter tevens een blijk van welwillendheid gegeven door hem tot zijnen adjudant te benoemen.

— De Napelsche berigtgever der *Indépendance Belge* zegt in een schrijven van den 19den dezer, dat er te Potenza, de hoofdplaats van de provincie Basilicata, onlusten voorgevallen en troepen tot herstel der orde derwaarts gezonden zijn.

Volgens hetzelfde schrijven is de aanwerving van Zwitsers voor het Napelsche leger gestaakt, omdat zij slecht slaagde en omdat de generaal Filangieri, de minister van oorlog, grooten tegenzin tegen het bezigen van buitenlandsch krijgsvolk heeft.

DUITSCHLAND.

Het Weener regeringsblad van 23 November behelst de officiele bekendmaking van de benoeming van den vorst von Metternich Winneburg tot buitengewoon gezant van Oostenrijk bij het Fransche hof, als mede van den graaf von Thun-Hohenstein tot Oostenrijksch gezant bij het Russische hof.

SPANJE.

Blijkens de berigten der Madridsche dagbladen van den 21sten dezer zijn de vijandelijkheden tusschen de Spanjaarden en de Mooren op Afrika's kust aangevangen. De voorhoede van de eerste afdeeling der Spaansche expeditie is onder bevel van den generaal Echague bij Ceuta geland en heeft niet ver van daar een punt, genaamd el Serrallo, bezet, om hetzelve te verschansen, terwijl de Mooren, welke aldaar in geringen getale vereenigd waren, schier zonder tegenstand afdeinsden.

De Mooren vermeenen nog de sleutels der Spaansche vestingen Cordova en Grenada in bezit te hebben; die van Cordova worden te Rabat, en die van Grenada te Fez bewaard. Zij plegen deze overblijfselen van hunne heerschappij in Spanje in hagchelijke tijdsomstandigheden statelijk langs de straten te voeren, ten einde den moed en het krijgsvuur aan te wakkeren. De Mooren schijnen ook thans dat middel weder aan te grijpen: naar een berigt van een half-officieel nieuwsblad van Madrid, de *Correspondencia Autografa*, zijn de sleutels van Cordova onlangs te Rabat op eenen zilveren schotel plegtig langs de straten gedragen en gedurende drie dagen in de groote moskée ten toon gesteld.

NASCHRIFT.

PARIJS, 26 November. De *Moniteur* berigt dat de heer von Metternich tot ambassadeur van Oostenrijk bij het Fransche hof is benoemd.

Dezer dagen is een vlugschrift van den heer Emile de Girardin, getiteld *Napoleon III en Europa*, juist toen het zou worden uitgegeven, door de politie in beslag genomen. Thans berigt het *Journal des Débats* dat de schrijver alsmede de drukker en uitgever van dat geschrift gedagvaard zijn om heden voor de correctionele regtbank van Parijs te verschijnen als aangeklaagd zijnde van den Keizer te hebben beleedigd.

LONDEN, 26 November. De uitnoodiging tot het houden van een congres is nog niet bij het Engelsche gouvernement ontvangen; zij is evenwel, naar de *Morning Post* verzekert, binnen kort te verwachten.

De geruchten van een door Keizer Napoleon gedaan voorstel tot ontwapening worden door de *Morning Post* en het *Daily News* tegengesproken.

Berigten uit Bombay van den 12den dezer melden, dat de oproerige stam der Waghurs Dwarka ontruimd heeft en deze sterkte door de Engelsche troepen is gesloopt, en dat het aan de grenzen van het Indische rijk thans rustig is.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 26sten November* 1859.

Volgens bijzonder berigt was Zr. Ms. stoomschip *Amsterdam*, kapitein-luitenant Clarkson, den 8sten October geankerd te St. Helena; aan boord was alles wel.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het gebruik van het koloniaal batig slot over 1857.

De algemeene beraadslagingen over het cultuurstelsel in de zitting van gisteren afgeloopen zijnde, zijn die over de onderdeelen daarvan heden aangevangen.

Over de onderwerpen behandeld bij de paragraphen 16, 17, 18 en 19 betreffende de afscheiding tusschen de uitgaven voor de cultures en die voor de eigenlijke Indische huishouding, de vrijwillige aanplant van suikerriet, het genot van verhoogd plantloon en de verbetering daardoor der cultuur werden geene overwegingen gehouden.

De heer van Hoëvell behandelde bij paragraaph 19 de quaestie van het vaststellen van regelen betreffende het uitgeven van suikercontracten. Hij herinnerde hoe reeds sedert 1852 hij dat onderwerp besproken had, en hoe het voortdurend vasthouden aan de tegenwoordige beginselen daaromtrent nadeelig werkte op die industrie. De voorloopige verlenging van afgeloopen overeenkomsten voor den tijd van twee jaren, de verpligting om binnen den tijd van vier maanden het product af te werken, het ontnemen van de noodige hulp van wege de Regering, in verband met den korten tijd van verlenging, de afwijzing van de toestemming tot bebouwing van meer dan vier honderd bouws, moest die nijverheid niet doen ontwikkelen. Het tegenovergestelde zou zijns inziens gewis plaats hebben indien hierin meer vrijheid gegeven werd; hij wees daarbij op de omstandigheid dat men nu trachtte door vrijwillige aanplanting van riet de bezwaren aan de uitoefening van dat bedrijf nu verbonden te overwinnen. Vooral had dit plaats te Cheribon, waar

deze cultuur door dergelijke aanplanting bloeide, in weerwil van de vooroordeelen tegen deze wijze van arbeid bestaande, met het oog op de bijzonderheid dat deze aanplant voor de Indische bevolking drukkender en minder voordeelig zou zijn dan de gouvernements-aanplant. Hij hoopte dat het dienaangaande ingesteld onderzoek onpartijdig mogt hebben plaats gehad. Volgens bij hem ingekomen berigten had dat onderzoek reeds ontevredenheid bij velen opgewekt, daar stille tegenwerking van de zijde der autoriteiten in dezen vermoed werd. Deze vertrouwde hij, dat spoedig mogt ophouden. De Minister het voornemen hebbende de zaak te regelen, vroeg hij of van die regeling de vrije willekeur ook een element zou uitmaken; of ieder bij concurrentie zou toegelaten worden tot het bekomen van contracten, en of deze bij de wet zouden worden vastgesteld, eene zaak die in overleg moest geschieden met den Minister van Finantien, die daarvan een voorstander was.

De heer van Hall herinnerde, dat de Minister van Kolonien vroeger opgaven had gedaan omtrent de remuneratien, door vrijwilligen arbeid in deze zaak verkregen, die niet gunstig zouden zijn. Voor de uitbesteding van contracten was hij niet gestemd, daar men aldus van de goede uitvoering daarvan niet voldoende verzekerd was. Voorzigtig moest men dus ten dezen opzigte handelen, om de moeijelijkheden, daaruit te onstaan, waarbij hij wees op hetgeen in Britsch Indie plaats had. Omtrent de inlichtingen door den vorigen spreker aangaande de voornemens des Ministers te dezen opzigte gevraagd, meende hij dat deze zoo diep in het bestuur der Indische huishouding traden, dat hij betwijfelde of de Minister die ophelderingen zou kunnen geven.

De heer Hoffman behandelde de quaestie omtrent het deel door de bezitters van contracten van hun product aan het Gouvernement te leveren, meenende hij dat de daaromtrent bestaande regeling niet voordeelig genoeg op de hoegrootheid der koloniale bijdragen uit de Oost moest terugwerken.

De Minister van Kolonien geloofde ook dat het noodig was den onzekeren toestand van het contractenstelsel te doen ophouden, ter voorkoming van het gevaar dat het bestaande in de waagschaal werd gesteld. Regeling was noodig, die ten gevolge moest hebben uitbreiding der cultuur in het belang van velen. Voor beperking van de verwerking tot 400 bouws was hij in het algemeen niet gestemd, maar hij wenschte de bepaling omtrent den tijd waarin het product moest bewerkt worden te behouden, vooral omdat na dien tijd het water tot besproeijing der velden noodig werd. De cultuur in Cheribon was wel vrij; voor deze zaak had hij inlichtingen gevraagd, vooral met betrekking tot de vermeerderde productie en den invloed dien deze cultuur op de bevolking uitoefende, en daarin kon men zien welke gevoelens hij ten dezen opzigte aankleefde. Daarop was nog geen berigt ontvangen. Welken uitslag dat onderzoek ook had, viel het ten voordeele der vrije aanplanting uit, dit kon niet gelden voor geheel Java, daar vele streken in een anderen toestand dan Cheribon verkeerden. Mogt door vrije cultuur meer verdiend worden, die voordeelen genoten de arbeidenden niet, terwijl het Gouvernement van het product daaruit ontstaande geene vruchten trok. Die cultuur mogt steunen op vrijwillige contracten met hoofden, maar daarvoor bestond in dat gewest gelegenheid, elders zoo niet, gelijk door voorbeelden te staven was, en ook reeds door hem bij de beraadslaging over het XIde hoofdstuk der loopende begrooting was aangetoond, zijnde de vrijwillige cultuur eer als eene verholen gedwongen cultuur aan te merken. Alleen op de derde vraag hem gesteld kon hij antwoorden, gevende hij daarbij te kennen dat deze zaak niet bij de wet vast te stellen was, om de vele locale belangen bij de regeling van dit onderwerp betrokken, waarmede deze Kamer geacht moest worden niet voldoende bekend te zijn, met welke zaak vooral in verband stond de verbetering van de waterstaatswerken, daar het water bijzonder voor de verbetering der gronden in Java diende.

Aangaande de hoeveelheid der perken waarover door de ondernemers vrij beschikt kan worden, gaf hij op, dat dienaangaande tot regel was genomen als fixum, twee derde van de productie aan het Gouvernement te leveren, zullende daarbij nog het middel gevonden worden om de leveringen aan dit laatste te doen verminderen, in verband met de verbeterde industrie.

De heer van Hoëvell stelde zich geene groote resultaten van het in te stellen onderzoek voor. Hij bleef bij zijn gevoelen, dat de vrije arbeid te Cheribon zeer gunstig werkte en voor de bevolking grootere voordeelen afwierp. Was dit het geval niet voor het Gouvernement, dan was dit de schuld der Regering: die had moeten zorg dragen, dat de belangen der schatkist bij den vrijen arbeid behartigd wierden. Aan de voorbeelden van den Minister, tot staving van diens gevoelen, hechtte hij niet veel gewigt, aangezien in deze quaestie de gevoelens der contractanten verschilden naar mate hun eigen toestand dit medebragt. Leed deed het hem slechts gedeeltelijk de verlangde inlichtingen ontvangen te hebben; te meer daar de Minister vroeger over uitbestedingen zijn gevoelen reeds kenbaar gemaakt, en verklaard had die wenschelijk te achten. Wat betreft de regeling der zaak bij de wet, hierbij wilde hij niet in bijzonderheden door de Kamer getreden, maar alleen algemeene grondslagen vastgesteld zien, waarover alvorens het publiek zijne gedachten zou mededeelen, dat hierin onpartijdiger zou oordeelen dan zij van wie de Regering adviesen ontving.

De heer van Nispen van Sevenaar had met genoegen vernomen dat het middel zou gevonden worden om de schatkist voordeel te doen trekken van de verbeterde industrie; en dat te meer omdat hij uit eene vergelijking der opgaven van de productie bemerkt had dat die voordeelen niet toegenomen waren.

De heer Hoffman verklaarde nader dat hij, ten gevolge van het gebeurde van vroeger in deze zaak, niet voor uitbestedingen noch voor regeling der aangelegenheid bij de wet gezind was, geloovende hij dat daarvan geene gunstige uitkomsten te wachten waren, en dat de voordeelen welke men daarvan wachtte overdreven waren voorgesteld.

De Minister van Kolonien zeide de zaak te zullen regelen in dier voege dat hij de practici en de theoretici raadplegen, maar daarom niet geheel en al volgen zou: maar hij stelde zich daarbij voor de belangen van het algemeen op voldoende wijze in het oog te houden.

De heer Thorbecke toonde aan dat het crediet van hen die in deze zaak als bevoegden moesten geoordeeld worden zeer geschokt was, om de veranderlijkheid der inzigten die zich bij hen geopenbaard had. Hij herinnerde aan de omstandigheid dat vroeger bij motie van orde beslist was dat de zaak bij de wet moest geregeld worden. Aangenomen al dat het beter was de zaak bij besluit te regelen, wilde hij echter niet door zijn stilzwijgen geacht worden de gronden daarvoor door den Minister aangevoerd te beamen, wenschende hij zijn oordeel dienaangaande voor te behouden. Geen reden was er om te verklaren, dat de Kamer niet bevoegd zou zijn, in deze zaak bij gebreke van noodige kennis te oordeelen: zij was gelijk te stellen met zoo vele andere, waarover de Kamer, ofschoon niet genoegzaam op de hoogte, moest beslissen. Hij had in der tijd voor de bedoelde motie gestemd, vooral uit overweging van de omstandigheid dat door eene regeling bij de wet, waarbij onderdeelen der zaak bij besluit nader te behandelen waren, het Gouvernement zou gevrijwaard worden van de verdenking van contracten bij gunst uit te geven. Ten slotte wilde hij eene statistiek overgelegd hebben van de al of niet gunstige resultaten van den vrijen arbeid, omdat hij door de gevoerde beraadslagingen te dezen opzigte geheel en al in de war was gebragt.

De Minister van Kolonien zeide in geene bijzonderheden verder te zullen treden omtrent zijne voornemens. Niettegenstaande het talent der Kamer zou hij de aangelegenheid niet bij de wet laten regelen, daar dit tot allerlei moeijelijkheden zou aanleiding geven. Vertrouwde de Kamer niet, dat hij hierin naar behooren zou te werk gaan, dan zou hij die regeling liever aan een ander overlaten. Had hij de zaak eenmaal geordend, dan zou hij zijn arbeid verdedigen.

De heer Thorbecke verklaarde, ook van zijne zijde zijn oordeel over dergelijke regeling voor te behouden.

De heer van Hall verdedigde daarop met korte woorden hen, welke door den heer Thorbecke verdacht werden van in deze zaak niet naar vroeger geuite denkbeelden te blijven handelen; ook de heer Elout van Soeterwoude mengde zich in deze beraadslaging, en toonde aan welke beginselen de heer Baud, ook bij de behandeling van het regeringsreglement, in dit opzigt steeds gekoesterd en daarbij niets van zijne overtuiging opgeofferd had.

De heer Minister van Kolonien bragt mede hulde aan de nagedachtanis van den heer Baud, maar hij meende dat in deze discussie de aanhaling van diens gevoelens buiten beschouwing kon blijven.

Over het onderwerp behandeld bij de 21ste paragraaph, de theecultuur, sprak de heer van Nispen van Sevenaer. Die cultuur toonde hij aan dat, in stede van voordeel, nadeel aan de schatkist had berokkend. Daarom had hij, als lid der Commissie tot onderzoek der rekeningen, verlangd te weten, of dit het gevolg was van de slechtere hoedanigheid van dat product. Uit de Memorie van Beantwoording was hem gebleken dat die omstandigheid moest geweten worden aan de minder goede uitvoering der contracten, waarom hij hoopte dat maatregelen voor het vervolg genomen zouden worden, opdat die ongunstige toestand mogt ophouden.

De onderwerpen van de paragraphen 22 tot 25, betreffende verkoop van specerijen ter plaatse van de productie, de uitgifte van woeste gronden, de kinacultuur, en de indigocultuur, gaven geene aanleiding tot het voordragen van beschouwingen.

De heer ter Bruggen Hugenholtz gewaagde bij de behandeling van het onderwerp van paragraaph 26, aankoop en uitzending van meubelen, van de omstandigheid, dat de Vereeniging tot ontwikkeling van nijverheid zich beklaagd had dat in dezen de binnenlandsche nijverheid achter de buitenlandsche gesteld werd: wenschende hij dat de Minister ter geruststelling eenige gunstige verklaring kon afleggen. Ook de heer van Hoëvell besprak hetzelfde onderwerp, betreurende hij dat de inlandsche industrie in dit opzigt niet met de vreemde mogt mededingen, vooral met betrekking tot de aanschaffing van meubelen voor het paleis van Buitenzorg in den laatsten tijd.

De Minister van Kolonien verklaarde dat eene der moeijelijkste werkzaamheden aan zijn ministerie was te voldoen aan de eischen tot bevrediging van behoeften in Oost-Indie, vooral wanneer dat bij concurrentie moest geschieden. Wat de gevraagde inlichtingen betrof, hij geloofde dat die zaak niet alleen het Departement van Kolonien maar ook andere gold, en aanleiding kon geven tot het onderzoeken of men hierin al of niet een soort van beschermend stelsel zou volgen.

De heer van Nispen van Sevenaer verklaarde bij de behandeling van het onderwerp van paragraaph 27, uitgifte van wissels, zich te verheugen over den genomen maatregel om geene wissels meer boven 103 pct. af te geven, daar, naar hij meende, de uitgifte tot een hooger bedrag, ten nadeele van de schatkist en ten voordeele van bijzondere huizen en personen geleid had.

Dezelfde heer gaf op bij de overweging van het onderwerp van paragraaph 28, uitgifte van geldvertegenwoordigend papier, dat hij zich met de bezwaren door den Minister van Kolonien in de Memorie van Beantwoording ontwikkeld betreffende de invoering van het circulerend medium niet kon vereenigen, en meende nog op het nuttige van zoodanigen maatregel te mogen wijzen.

De heer Duymaer van Twist zeide een voorstander te zijn van de uitgifte van muntpapier boven bankpapier. De uitgifte moest, volgens hem, geschieden met daarstelling van een depôt, dat echter niet altijd in zilver in Indie behoefde te zijn, maar hier, op den voet als met het muntpapier plaats had. Tot bevestiging van het crediet van dat papier waren in het Voorloopig Verslag twee denkbeelden ontwikkeld: de voorwaarde dat hier te lande gulden om gulden is te wisselen en recepissen in Indie steeds à pari daarvoor af te geven zouden zijn. De Minister van Kolonien had twee bezwaren daartegen ingebragt, die hem echter niet voorkwamen van dien aard te zijn, om de invoering van muntpapier in Indie te ontraden.

De heer van Hall had bezwaar tegen zoodanige invoering, om den aard der geldcirculatie in Indie; reeds heeft eene groote uitvloeijing van zilver uit die streken plaats, en die zou vermeerderen bij het bestaan van dergelijk papier, en daarmede zouden de onkosten voor de verbetering van het muntwezen in Oost-Indie verloren zijn. Ook wegens finantiele bezwaren voor 's lands kas kon hij zich met zoodanig middel niet vereenigen.

De Minister van Kolonien bleef ongunstig denken over de invoering van muntpapier in Oost-Indie. Het voordeel voor het Gouvernement hieruit ontstaande op bespaarde rente, was minder dan de nadeelen; hetzelfde was door tusschenkomst van de bank te verkrijgen, eveneens als een meerder gemak in de geldcirculatie. De Regering had het beter geoordeeld het bestaande te behouden, zonder daarom het uitzigt op de invoering van muntpapier te benemen. Hij wees op het gevaar dat men in omstandigheden kon geraken om zoodanig papier te vermeerderen; het muntstelsel was met groote onkosten tot stand gebragt: dat mogt men niet in gevaar brengen. Bij de herziening van het octrooi der Javasche bank zou men echter in de ten deze bestaande behoefte kunnen voorzien; mogt dat het geval niet zijn dan kon men altijd nog andere maatregelen nemen.

Over de schuld van Japan behandeld bij paragraaph 29 vroeg de heer van Nispen van Sevenaer eenige inlichting, vooral met betrekking tot marine-aangelegenheden.

De Minister van Kolonien verzekerde dat de betalingen van het voorgeschotene aan Japan langzamerhand volgden; er was echter veel af te doen, en de zaak werd naar behooren behartigd.

De heer van Eck herinnerde aan de aanneming eener motie van orde in deze Kamer betrekkelijk de trapsgewijze vermindering der zeeverzekeringen van geconsigneerde producten. Blijkens de Memorie van Beantwoording was er geene gelegenheid geweest voor den Minister om in den laatsten tijd in dezen tot meerdere inkrimpingen over te gaan. Hieromtrent verlangde hij eenige inlichtingen, alsmede over de vraag of de Regering hierin naar het verlangen van de meerderheid der leden dacht te handelen.

De heer Hoffman gaf als zijn gevoelen op dat in een land van handel ook gelegenheid tot het doen van verzekeringen moest bestaan, en dat het van groot belang voor 's lands schatkist was zekerheid te hebben dat de gouvernementsproducten, zonder nadeel te bekomen, overgevoerd werden.

De Minister van Kolonien herinnerde er aan dat men bij de bedoelde motien van orde het oneens was over den termijn waarop de assurantien zouden ophouden. Niettemin had hij, wenschende zooveel mogelijk bij te dragen om aan de wenschen der Kamer te voldoen, aanvankelijk tot eene vermindering besloten. Meer had hij na dien tijd niet gedaan in verband met de Europesche aangelegenheden, de moeijelijkheden waarin de handel verkeerd had, en de bestaande bepalingen met de Nederlandsche handelmaatschappij. Tot geheele afschaffing zou hij niet gaarne besluiten, wel tot eene ruimere vermindering, waaromtrent hij echter niets vast beloven kon.

De heer van Eck, oordeelende dat de Kamer niet tevreden mogt zijn met de gegeven inlichtingen, deed daarop het voorstel, dat deze dezelfde verklaring als zij vroeger met hare motien van orde had gedaan, zou afleggen.

De heer Hoffman bestreed nader de door den heer van Eck geuite gevoelens, waarna de Minister van Kolonien de kennen gaf, dat als hij in dien zin de denkbeelden der leden moest volgen als men verlangde, hij alle zelfstandigheid zou verliezen: hij hoopte dat de Kamer voor het oogenblik genoegen zou nemen met zijne verzekering dat de weg tot vermindering niet gesloten zou wezen, waarop de heer van Eck verklaarde voor dit jaar geen verder gevolg aan zijne motie te geven.

De heer Slicher van Domburg besprak bij paragraaph 32 de wenschelijkheid van den vrijen openbaren verkoop van Oost-Indische producten, die voor den handel en het land naar zijn oordeel meer voordeelen zou opleveren dan de kunstmatige veilingen.

De heer Gevers Deynoot verklaarde van gevoelen te zijn, in strijd met dat des Ministers, dat de Kamer wel bevoegd was een oordeel uit te spreken over de wijze van verkoop van producten, die toch waren een deel van het vermogen van den Staat.

De Kamer had medegewerkt tot invoering van maatregelen omtrent het cultuurstelsel en het administratief gezag, en nu mogt zij ook oordeelen over de wijze waarop aan die voorschriften uitvoering was gegeven. Geen nadeel zag hij in het voeren van beraadslagingen over de thans gevolgde gewoonte in de koffijveilingen, die hij om meer dan eene reden afkeurde, ook om de nadeelen voor de schatkist en de winsten voor de belanghebbenden die daaruit voortvloeiden.

De heer van Eck ondersteunde ook het denkbeeld van den vrijen verkoop, en toonde door onderscheidene voorbeelden aan, welke nadeelen het bestaande stelsel voor 's lands geldmiddelen had doen ontstaan. Daarbij beklaagde hij zich dat in den laatsten tijd de steden Middelburg en Dordrecht niet in de voorregten der veilingen gedeeld hadden.

De Minister van Kolonien gaf te kennen in het midden te hebben gelaten in hoe ver de Kamer bevoegdheid had in dezen een oordeel te vellen. Omtrent de zaak zelve merkte hij op, dat de nu gevolgde wijze van veilingen het beste middel was om op voordeelige wijze van de producten af te komen. Het bewijs daarvan lag in het gebeurde van dit jaar. Leed deed het hem dat Middelburg de veilingen had verloren, regt had zij daarop nooit gehad; te Dordrecht hadden ze nooit plaats gehad; maar beide steden zouden zeer bevoordeeld worden door de onlangs in deze Kamer aangenomen wet op de spoorwegen.

De heeren van Diggelen en Gevers Deynoot voerden nog kortelijk het woord, waarop de beraadslagingen over dit onderwerp gesloten werden.

De heer van Lynden vroeg bij de behandeling van paragraaph 34 eenige inlichtingen over de onlangs opgerigte maatschappij tot zoutaanwinning op het eiland St. Martin, en omtrent de voornemens der Regering om deze al of niet te ondersteunen.

De Minister van Kolonien gaf op de geschiedenis van het ontstaan der bedoelde maatschappij, en wees op de uitzigten tot verbetering welke daardoor ten behoeve van de verarmde bevolking van die kolonie geopend zouden worden.

Daarmede liepen de beraadslagingen over het wets-ontwerp ten einde. Nadat het eenig artikel en de overwegingen waren goedgekeurd, werd het in zijn geheel aan eene stemming onderworpen en daarbij met algemeene (50) stemmen aangenomen.

De Kamer heeft bepaald dat op aanstaanden Maandag zullen aanvangen de beraadslagingen over de begrootingswetten waarover in de laatste dagen de Eindverslagen door de betrokken Commissien van Rapporteurs werden uitgebragt.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

November.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
25	BOVEN-RHIJN.	*Keulen*,	+ 37.63	+ 1.78	8 ure	〃	0.06
25	WAAL.	*Nijmegen*	+ 7.95	+ 1.73	8 〃	〃	0.07
25	NEDER-RHIJN.	*Arnhem*,	+ 8.00	+ 1.09	8 〃	〃	0.07
25	GELDERSCHE IJSSEL.	*Westervoort*,	+ 8.49	+ 1.12	8 〃	〃	0.08
24		*Maastricht*, (brug)	+ 42.60	+ 0.40	8 〃	0.02	〃
24	BOVEN-MAAS	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 41.91	〃	8 〃	0.03	〃
25		*Grave*,	+ 5.61	+ 0.76	8 〃	〃	〃
25	NIEUWE MAAS	*Brielle* H. W.	+ 0.64	〃	3 u. 15 m.	〃	0.03
		Brielle L. W.	— 0.91	〃	12 u. 0 m.	〃	0.17

Met dit en eenige vorige nommers der *Staats-courant* zijn verzonden: 1°. vel 65¹ en 75¹ (Supplementbladen) en V1—86 van het BIJBLAD II; 2°. vel 59—67 der *Bijlagen* van datzelfde BIJBLAD.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

*** De Minister van Justitie brengt ter kennis van hen die daarbij belang mogten hebben, dat zijne gewone Audientie op Dingsdag den 29sten November aanstaande geen plaats zal hebben.

's Gravenhage, den 23sten November 1859.

C. H. R. BOOT

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De gewone Audientie van den Minister van Oorlog zal op Dingsdag, den 29sten dezer, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 6den December 1859, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het leveren en plaatsen eener Hardsteenen Penschaal aan het Oude Maasje, bij het Keizersveer, gemeente Raamsdonk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 28 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur der provincie Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh, en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch; mitsgaders bij den Opzigter P. Mensert, te Werkendam.

's Gravenhage, den 11den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 6den December 1859, des voormiddags ten 10½ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het opmaken of herstellen der beide Schotbalksluizen, gelegen aan den uitloop der beide Vestinggrachten om het Fort Crevecoeur, met het daarstellen van eene vaste Houten Brug over de gracht aan de West- of Maaszijde van genoemd Fort, in de strekking van het Toogpad, langs het buitenkanaal door dat Fort, in de provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 13 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh, en bij den Ingenieur J. de Kruijff, beiden te 's Hertogenbosch, benevens bij den Opzigter P. E. Fischer, te Crevecoeur.

's Gravenhage, 12 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Limburg*.

HERBESTEDING.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verwittigt gegadigden, dat de Besteding van het Bouwen van Houten Sluizen, benevens eenige verdere Kunst- en Aardewerken, tot voltooijing van het Afwaterings-kanaal van de Noordervaart naar de Maas, in het hertogdom Limburg, ten gevolge van de zeer hooge aannemingssom wordt afgekeurd.

Eene Herbesteding van dat werk is bepaald op Maandag den 5den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Maastricht.

Deze Herbesteding geschiedt bij inschrijving en opbod, in plaats bij enkele inschrijving, zoo als bepaald is bij art. 10 van het Bestek n°. 120, goedgekeurd den 10den October 1859; mitsdien komen ook ten laste van den aannemer een trekpenning voor den minsten inschrijver, begroot op f 25, benevens de kosten op de eerste Besteding gevallen.

's Gravenhage, den 22sten November 1859.

VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de in het begin dezer maand weggeslagen westelijke bakenton van den *Bansjaard* wederom is geplaatst.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister van Marine,
J. S. Lotsij.

De Minister van Marine maakt voorloopig bekend, dat binnen kort in het openbaar zal worden Aanbesteed:

het Bouwen van Vier Houten Verdedigingsvaartuigen, volkomen gelijk aan die welke in Junij laatstleden zijn uitbesteed.

Waarvan het Bestek en de Teekeningen in het laatst der volgende week ter visie van gegadigden zullen worden voorgelegd bij de onderscheidene Directien der Marine, bij de Commissarissen des Konings in de provincien des Rijks, en bij de Gemeentebesturen van Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht.

's Gravenhage, den 22sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op Zaturdag, den 10den December aanstaande, aan het locaal van het Departement van Marine, te 's Gravenhage, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving zal worden aanbesteed:

het maken van een Houten Gebouw, ten dienste van het Loodswezen te Amsterdam.

Het bestek waarnaar deze aanbesteding zal geschieden, ligt dagelijks (Zondagen uitgezonderd) van des morgens ten tien, tot 's namiddags ten twee ure, ter kennisneming aan de Secretarie van het Departement van Marine 's Gravenhage, bij den Inspecteur over het Loodswezen enz. te Willemsoord, bij het Gemeentebestuur van Amsterdam, in de bureaux van de Provinciale Gouvernementen van Zuid- en Noordholland en Utrecht en voorts ter plaatse alwaar in die Provincien gewoonlijk bestekken van aanbesteding ter visie worden gelegd.

De teekening van het gebouw ligt ter bezigtiging aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij den Inspecteur over het Loodswezen enz. te Willemsoord en het gemeentebestuur van Amsterdam, op de dagen en uren hierboven gemeld; zullende de verlangde inlichtingen te bekomen zijn aan het Departement van Marine, twee dagen voorafgaande aan dien der aanbesteding.

De biljetten van inschrijving op gezegeld papier, en behoorlijk gesloten, zullen uiterlijk op den 10den December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij, moeten worden bezorgd aan het Departement van Marine te 's Gravenhage; zij moeten bevatten den prijs, in schrijfletters, en in cijfers, waarvoor de gegadigden genegen zijn het werk aan te nemen, voorts de namen der inschrijvers, en die van hunne borgen, met vermelding van hunne woonplaats. Ongezegelde biljetten worden niet in aanmerking genomen.

's Gravenhage, den 26sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

AANBESTEDING

der hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien der Marine te Amsterdam *en te* Willemsoord.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde op Donderdag den achtsten December 1859, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de levering van de hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien te Amsterdam en te Willemsoord, te weten:

Amsterdam.	*Willemsoord.*
1. Eiken Balken;	12. Wagenschot, Pijphout en Roosterlatten;
2. Eiken Krommers;	13. Amerikaansche en Rigasche Masten;
3. Wagenschot en Pijphout;	14. Noordsche Vuren Spieren;
4. Eiken Nagels;	15. Dennen Masten;
5. Noordsche Houtwaren;	16. Greenen Dekdeelen;
6. Amerikaansche Dekdeelen;	17. Greenen Balk- en Noordsche Deelen;
7. Greenen Balkdeelen;	18. Greenen Ribben, Schrooten en Latten;
8. Greenen Ribben;	19. Ypenhout,
9. Vuren deelen;	
10. Dennen Deelen;	
11. Ypen- en Esschenhout;	

Brengt ter kennis van de gegadigden, dat de Inschrijvingsbiljetten op gezegeld Papier geschreven, vóór of uiterlijk op Donderdag den achtsten December 1859, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Departement van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De Biljetten moeten bevatten eene naauwkeurige opgave der prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op het Bestek voorkomende artikelen wil aannemen, almede het totaal bedrag van het geheele Bestek; terwijl die voorts zullen moeten bevatten eene duidelijke vermelding van de namen der inschrijvers en die der borgen en hunne woonplaatsen, en op het adres worden aangewezen de benaming en het nommer van het Bestek waarop de inschrijving geschiedt.

Inschrijvingsbiljetten welke op ongezegeld papier zijn geschreven zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-condition zijn gemaakt geworden.

De Voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Willemsoord en te Vlissingen, ten Burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant, Gelderland en Overijssel, alsmede ter Secretarie van de Gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

Wordende de gegadigden ten slotte opmerkzaam gemaakt dat in de bepalingen nopens de keuring van sommige houtsoorten belangrijke wijzigingen zijn gemaakt geworden.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

AANBESTEDING

van de hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien der Marine te Vlissingen *en te* Hellevoetsluis.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde op Donderdag den vijftienden December 1859, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de levering van de hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien der Marine te Vlissingen en te Hellevoetsluis, te weten:

Vlissingen.	
1. Eiken Balken;	12. Greenen ribben, schrooten en latten;
2. Eiken Krommers;	13. Vuren deelen;
3. Eiken Knieën;	14. Dennen deelen;
4. Eiken Balkplaten en Planken;	15. Ypen- en Esschenhout;
5. Wagenschot en Pijphout;	*Hellevoetsluis.*
6. Vuchten en Vuren Masten;	
7. Dennen masten;	16. Eiken krommers;
8. Rigasche balken;	17. Eiken balkplaten;
9. Noordsche houtwaren;	18. Eiken knieplaten;
10. Amerikaansche en Rigasche dekdeelen;	19. Wagenschot en roosterlatten;
11. Greenen balk- en Noordsche deelen;	20. Rigasche masten,

Brengt ter kennis van de gegadigden, dat de inschrijvingsbiljetten, op gezegeld papier geschreven, vóór of uiterlijk op Donderdag den vijftienden December 1859, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De biljetten zullen moeten bevatten eene naauwkeurige opgave van de prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op het bestek voorkomende artikelen wil aannemen, almede het totaal bedrag van het geheele bestek, terwijl die voorts zullen moeten bevatten eene duidelijke vermelding van de namen der inschrijvers en die der borgen en hunne woonplaatsen, en op het adres worden aangewezen de benaming en het nommer van het bestok waarop de inschrijving geschiedt.

Inschrijvingsbiljetten welke op ongezegeld papier geschreven zijn zullen niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-condition zijn gemaakt geworden.

De voorwaarden waarop deze aanbesteding zal geschieden, liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, bij de directien der Marine te Amsterdam, te Willemsoord, te Vlissingen en te Hellevoetsluis, ten burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant, Gelderland en Overijssel, alsmede ter secretarie van de gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

Wordende de gegadigden ten slotte opmerkzaam gemaakt dat in de bepalingen nopens de keuring van verschillende houtsoorten belangrijke wijzigingen zijn gemaakt geworden.

's Gravenhage den 26sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

PROVINCIAAL BESTUUR VAN ZUIDHOLLAND.

Openbare Verkooping.

Op Maandag den 12den December 1859, des namiddags ten één ure zal aan het Gebouw van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, in het Korte Voorhout te 's Gravenhage, bij inschrijving worden verkocht eene aanzienlijke hoeveelheid gescheurd en ander onbruikbaar Papier, op de Voorwaarden, welke van heden af tot en met den 10den December aanstaande, ter Provinciale Griffie voor de gegadigden ter lezing zullen liggen, terwijl het te verkoopen Papier dagelijks, van des voormiddags elf tot des namiddags drie ure (Zon- en Feestdagen uitgezonderd) in het voormelde gebouw ter bezigtiging van gegadigden zal worden gesteld.

's Gravenhage, den 26sten November 1859.

De Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,
van der Heim.

MARINE.

Openbare Aanbesteding aan 's Rijks werf te Amsterdam op Maandag den 5den December 1859, des voormiddags ten 11 ure, van:

de levering van het benoodigde Versch Vleesch voor de equipagien van Zijner Majesteits Wachtschip en verdere vaartuigen, die aldaar aanwezig zullen zijn gedurende het jaar 1860.

De Inschrijvingsbiljetten op zegel, behelzende de aannemingssom in schrijfletters, mitsgaders eene duidelijke opgave der namen en woonplaatsen van de aannemers en hunne borgen, zullen vóór of uiterlijk op den dag der Aanbesteding, des voormiddags ten elf ure, franco moeten bezorgd worden ter Secretarie van de Directie der Marine aan voormelde Werf, alwaar van heden af de Voorwaarden van Aanbesteding ter lezing zullen liggen.

Amsterdam, den 25sten November 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
C. J. Berghuis.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de 1ste Inspectie van Fortificatien, of bij zijne afwezigheid de Eerstaanwezende Ingenieur te Muiden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden

het maken van een Verdedigbaar Gebouw achter het 's Gravelandsche Front te Weesp.

Deze Aanbesteding zal geschieden den tienden December 1859, des middags ten twaalf ure, in het Logement: De Roskam te Weesp, alwaar van den 1sten December 1859 het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Muiden.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

GAZ-VERLICHTING

GEMEENTE OOSTERHOUT.

Burgemeester en Wethouders van Oosterhout zullen, onder nadere goedkeuring van den Gemeenteraad, op Vrijdag den 16den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, ten Gemeentehuize aldaar, in het openbaar Aanbesteden:

de Straatverlichting in die Gemeente door middel van loopend Gaz, over eene tijdruimte van 20 achtereenvolgende jaren.

De Voorwaarden der Besteding zullen van af Maandag den 28sten November aanstaande, ter Gemeente-secretarie ter visie liggen, en gedrukt, op franco aanvrage, tegen betaling der kosten, aldaar verkrijgbaar zijn, terwijl tevens inlichtingen te bekomen zijn bij den Gemeente architect, den Heer J. Stapels.

Oosterhout, den 24sten November 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
P. J. VAN BEUGEN.
De Secretaris,
B. LUKWEL.

AANBESTEDING.

Op Maandag den 5den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door Burgemeester en Wethouders der gemeente Helmond, in bijzijn van een Ambtenaar van den Waterstaat, ten Raadhuize dier gemeente worden Aanbesteed:

1°. De Verbouwing van het Katonnale Huis van Bewaring te Helmond; en

2°. Het Verbouwen van het Raadhuis aldaar.

Zullende den 2den en 3den December bevorens de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, terwijl nadere Informatien te bekomen zijn bij Burgemeester en Wethouders ten Raadhuize van gemelde gemeente, alwaar de Bestekken en teekeningen ter inzage liggen.

De Bestekken liggen mede op de meeste in deze provincie gebruikelijke plaatsen.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
V. D. DUNGEN.
De Secretaris,
VAN DER LINDEN.

HERBESTEDING.

Kerkvoogden en Notabelen der Hervormde Gemeente te Rossum zijn voornemens, op Donderdag den vijftienden December 1859, des middags ten 12 ure, ten huize van A. Vissers, te Rossum, in het openbaar, onder nadere approbatie, volgens gewijzigd plan, Bestek en Voorwaarden, aan te besteden:

het afbreken van de tegenwoordige en het Bouwen eener Nieuwe Kerk.

Bestek en Voorwaarden liggen met de teekening bij A. Vissers, te Rossum.

Informatien zijn te bekomen bij den Architect D. J. Itz, te Zalt-Bommel, door wien op 10 December, des middags ten 12 ure, aanwijzing in loco zal gedaan worden.

Op franco aanvrage zijn het Bestek en de Voorwaarden, tegen betaling van één gulden, bij den Architect verkrijgbaar gesteld,

Het Collegie voornoemd.
D. VAN AVEZAAT VAN DER KAAY, *Voorzitter.*
Ter ordonnantie,
H. VAN DE POLL, *Secretaris.*

*** Commissarissen over de nagemelde Straatwegen brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat van de geldleeningen ten laste dier wegen, op heden uitgeloot en na 1°. Januarij 1860 losbaar zijn, ten Kantore van den Thesaurier, op het Raadhuis te Deventer, als: ten laste der Straatwegen, van

Deventer naar Zwolle, de aandeelen nos. 102 en 110.
Deventer naar Voorst, het aandeel n°. 102.
Holten naar Wierden, het aandeel n°. 27.

Bij herhaling wordt berigt, dat van de aandeelen ten laste den Straatweg van Holten naar Wierden, reeds vroeger zijn uitgeloot

N°. 71, losbaar 1 Januarij 1858.
» 59, » 1 » 1859.

Deventer, 15 November 1859.

Commissarissen voornoemd,
BESIER, *Pres.*
W. REINDERS, *Secret.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Door *Gerardus Fiske*, Borstelmaker, wonende te Amsterdam, is, bij behoorlijk Request, aan Z.M. den Koning verzoek gedaan, strekkende tot bekoming van toestemming tot het aannemen van den Geslachtsnaam van *Zevenboom*, ten einde zich in het vervolg te mogen noemen en teekenen: *Fiske Zevenboom.*

Waarvan bij deze geschiedt aankondiging, overeenkomstig Art. 64 van het Burgerlijk Wetboek en ter voldoening aan de voorloopige beschikking van Zijne Excellentie den Minister van Justitie, dd. 24 November 1859, n°. 91, 2de afd., genomen krachtens Zijner Majesteits appointement van den 29sten October 1859, n°. 23.

*** In den jare achttien honderd negen en vijftig, den vijf en twintigsten November, ten verzoeke van *Gijsbert Bakker*, zonder beroep, wonende te Haastrecht, en *Jan Geurts*, Kleermaker, wonende te Lopik, die tot Procureur blijven stellen den Heer *Jan Jacobus van Leeuwen*, wonende te Utrecht, wijk E. n°. 93; krachtens Vonnis van de Arrondissements-regtbank te Utrecht van den elfden November 1800 negen en vijftig,

Heb ik *Guillaume Leonard Küppers*, Deurwaarder bij gemelde Regtbank, wonende te Utrecht, wijk A. n°. 69,

ten *derden male* Gedagvaard:

Cornelis Bakker, gewoond hebbende te Lopik, thans afwezig. Om op Woensdag den negen en twintigsten Februarij 1800 zestig, des voormiddags ten tien ure, bij vooraf gestelden Procureur te verschijnen ter teregtzitting van gemelde Regtbank; — ten einde:

aangezien de Gedaagde voor meer dan dertig jaren zijne woonplaats heeft verlaten, zonder volmagt tot het waarnemen zijner zaken, of orde op het beheer daarvan gelaten te hebben;

aangezien meer dan vijf jaren zijn verloopen zonder dat eenig bewijs van zijn aanwezen of overlijden is ingekomen, en de Eischers, als zijne naaste Bloedverwanten, belang hebben, dat er Regtsvermoeden van zijn Overlijden bestaat sedert de maand October 1800 acht en twintig;

aangezien bij gemeld Vonnis, ten gevolge van des Gedaagden niet-verschijning op eene tweede Dagvaarding, daarvan is verleend Acte, met verlof tot eene derde Dagvaarding,

Alsnog van zijn aanwezen te doen blijken, terwijl, bij nalatigheid van dien, daarvan zal worden verzocht Acte en dat de Regtbank zal verklaren, dat er Regtsvermoeden van zijn Overlijden bestaat sedert den laatsten dag der maand October 1800 acht en twintig; — dat eindelijk de Gedaagde zal worden veroordeeld in de kosten van dit regtsgeding.

En, heb ik afschrift dezes gegeven aan den Heer Officier van Justitie bij gemelde Regtbank in persoon, die het origineel met gezien heeft geteekend: en voorts afschriften aangeplakt aan de Hoofddeur van gemelde Regtbank en aan het Gemeentehuis te Lopik. De kosten zijn negen gulden veertien en een halve cent, behalve de redactie.

G. L. KÜPPERS.

Gezien. De Officier van Justitie te Utrecht. (Get.) *A. W. Wichers.*

Geregistreerd, een blad zonder renvooi, te Utrecht den 25sten November 1859, deel 39, folio 3 verso, vak 6. Ontvangen voor regt f 0.80, en voor 38 opcenten te zamen een gulden tien en een halve cent. (Get.) *Hubrecht.*

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te 's Gravenhage, van den 9den September 1859, is verklaard, dat de Echtelieden *Christiaan van den Bosch* (zich ook schrijvende *van den Bos*) en *Margje* (of *Marijtje*) *van Beijeren*, beiden zonder beroep, laatst gezamenlijk gewoond hebbende te Rijswijk, wonende eerstgenoemde, die zich aanvankelijk te Waddinxveen had gevestigd, thans te Soetermeer, en laatstgenoemde te 's Gravenhage, zijn gescheiden van tafel en bed, met al de gevolgen daaraan door de Wet en hunne overeenkomst verbonden.

De Procureur van voornoemde Echtelieden,
A. P. T. EYSSELL.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Zwolle, van den zestienden November 1800 negen en vijftig, op de expeditie en debet geregistreerd, is *Maria Bruins*, zonder beroep, wonende te Zwolle, doch thans verpleegd wordende in het geneeskundig gesticht voor krankzinnigen te Deventer, op het verzoek van haren Echtgenoot *Hendrik Jan de Groot*, Timmermansknecht, wonende te Zwolle, ter zake van krankzinnigheid gesteld onder Curatele.

Zwolle, den 23sten November 1859.

D. H. THORBECKE, *Procureur.*

*** Blijkens Proces-verbaal, in dato 24 November 1859, is door den heer *Dirk Tollenaar* Janszoon, Commissionair in Assurantie, te Amsterdam, aldaar wonende aan den Nieuwezijds Voorburgwal, G 170, voor den heer Regter van Kanton n°. 3, Arrondissement Amsterdam, de verklaring afgelegd, dat hij aan zijn twintigjarigen Zoon *Cornelis Reijer Frederik Tollenaar*, geboren uit zijn Huwelijk met Vrouwe *Lammerdina Mast*, Handligting verleent tot de uitoefening van het vak van Assurantien en het aangaan van alle daartoe vereischten verbindtenissen.

Waarvan openbare afkondiging, ter voldoening aan Art. 486 Burgerlijk Wetboek.

De Griffier van Kantonger. III voornoemd,
Mr. W. A. N. ABERSON.

*** De Schuldeischers der onder voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Minke Dietys Benedictus*, overleden te Rottevalle N. Dragten, in leven Huisvrouw van *Wieger Fokkes Overzet*, worden door hare Erven opgeroepen, om te verschijnen in het Logement het Wapen van Smallingerland te Dragten, op Zaturdag den derden December 1859, 's morgens 10 ure, ten einde Rekening en Verantwoording van het gehouden beheer, en geen verzet geschiedende tevens betaling der schuldvorderingen, voor zooverre het bedrag der Nalatenschap reikt, te ontvangen.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

ZATURDAG 26 NOVEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 13/16	62 7/8	—
Dito dito	3	75 1/8	—	—
Dito dito	4	97 3/16	97 1/4	—
Syndicaat	3 1/2	—	—	—
Handel-maatsch.	4 1/2	125 1/4	—	—
BELGIE. Bij *Roth. schild.*	2 1/2	—	—	—
RUSL. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	104 1/8	—	—
Dito 1828–1829.	5	—	—	—
Dito 1840.	4	80 1/2	—	—
Stieglitz.	4	80 7/16	—	—
Dito 1854.	5	90	—	—
Dito 1855.	5	99 5/8	—	—
Engelsche	4 1/2	—	—	—

	pCt.			
SPANJE. Nieuwe 3°/₀ thans.	1 3/4	32 1/2	32 9/16	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	42 3/16	42 1/4	—
PORTUG. Te Lond.	3	43 5/8	43 11/16	—
OOSTENR. Metall. 1816–1852	5	54	54 1/16	54
Dito Zilv. Nation.	5	57 15/16	58 3/16	57 15/16
Dito Zilver 1849–1854	5	73 7/8	74 1/16	—
Dito 1847–1852.	2 1/2	28 13/16	28 7/8	—
MEXICO. Londen.	3	—	—	—
GRENADA id.	2 3/4	—	—	—
VENEZUELA id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

Londen.

Consols.	3	pCt.	96 3/8
Mexico			22
Spanje	3	»	—
Dito	1 3/4	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	70.05
Fr. Créd. Mob.			777
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Russische Spoorwegen			—

Antwerpen.

Metalliek.	5	pCt.	57
Nat. Metalliek	5	»	61 1/4
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1 3/4	»	—
Credit Prost.			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	[illegible]
Idem Nationaal			[illegible]
Wissel Londen.			—

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.